

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput II. Vtrum Arius haeresiarches à Synodo Hierosolymitana susceptus
sit in communionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

fluit Nicomediam: mansit nihilominus crimina-
tio adversus Paulum. Nec ab insidiis destiterunt,
sed perseverarunt in calumniando. Et primum
quidem à Constantino in Pontum relegatus
est. &c. Totum locum diligenter à me con-
versum consultò hic apposui, propterea quod
ejus testimonio sæpius infra sum usus. Porro
ex hoc loco manifeste colligitur, Paulum jam
tum Episcopum fuisse, cum à Macedonio accu-
satus est impulsu Nicomedienfis Eusebii. Id au-
tem factum esse regnantè adhuc Constantino
Maximo, docet ipse Athanasius, cum ait, se tum
presentem fuisse Constantinopoli. Atqui Atha-
nasius nonnisi post Synodum Tyri venit Con-
stantinopolim, cum se factione inimicorum in
Concilio illo opprimi videret. Nec post id tem-
poris Constantinopolim venit, Eusebio Nico-
mediensi superstitè. Adde quod Athanasius diserte
scribit, Macedonium qui Paulum accusabat,
eo ipso tempore cum Paulo communicasse, &
sub illo fuisse Presbyterum. Si Macedonius Pres-
byter sub Paulo tum erat, Paulus tunc Episcopus
fuerit necesse est. Ac proinde verissimum est,
quod dixi, Paulum Constantini Magni temporibus
Episcopum fuisse urbis Constantinopolitane.
Præterea duorum optimorum Scriptorum
auctoritate discimus, Alexandrum Constanti-
nopolitanum Episcopum mortuum esse adhuc
regnante Constantino. Ita enim scribit Philo-
storgius in libro secundo Historiæ Ecclesiasticæ
pag. 15. ubi paulo post encania urbis Constan-
tinopolitane à Constantino Magno celebrata,
Alexandrum illius urbis Episcopum è vita mi-
grasse scribit. *τελευτήσαντος ἡ τῆς ταύτης τῆς πό-
λεως ἀρχιεπίσκωπος ἀλεξάνδρου, ἡ νικομηδείας φωνῆ ἰου-
σεβίου, εἰς τὴν ταύτης ἐπιπέλας ἀρχιερατικὸν μέ-
τασθεῖναι θρόνον.* Id est, *At Philostorgius, post obi-
tum Alexandri Constantinopolitani Episcopi, Eu-
sebius Nicomediensem translatum esse ad Episco-
patum urbis recens condita.* Idem quoque scri-
bit Theodoritus in libro primo Historiæ Eccle-
siasticæ cap. 19. Ac de Eusebio quidem impræ-
sentiarum non disputo, quem Theodoritus ac
Philostorgius in locum Alexandri subrogatum
esse affirmant. Id unum contendo, Alexandrum
Constantinopolitanum Episcopum principatu
Constantini Augusti mortem obiisse, ac proinde
Paulum regnante adhuc Constantino Ecclesiæ
illius sacerdotium obtinuisse. Idem quoque scri-
pserat Eusebius Pamphili, ut testatur Teophanes
in Chronico. *Nec ut Eusebius ex omnibus histo-
ricis solus narrat, Nicomedienfis Eusebius cum in
encaniis insidias Athanasio strueret, Constantino-
politana sedem obtinebat. Hoc enim vel ex tem-
porum collectione falsi arguitur &c.* Videtur ta-
men memoria lapsus esse Theophanes, & pro
Theodorito Eusebium posuisse.

A

CAPUT II.

*Utrum Arius hæresiarches à Synodo Hierosolymi-
tana susceptus sit in communionem.*

Verum hoc loco validissimum nobis argu-
mentum opponitur. Cum enim constet
Arium in communionem receptum esse in Syn-
odo Ierosolymitana, quæ paulo post Synodum
Tyri congregata est, vel potius ab urbe Tyro
translata est Ierosolyma anno Christi 335. Ale-
xander Constantinopolitanus Episcopus super-
stes etiam tum fuerit necesse est. Quippe Ale-
xander aliquanto post Arium ex hac luce migra-
vit. Hic enim est Alexander, qui suis precibus à
Deo id impetravit, ut Arius quem Eusebiani
postridie in Ecclesiam introducturos se esse mi-
nabantur, spe sua frustratus, scdissimo mortis
genere extingueretur, ut testatur Athanasius tum
in epistola ad Serapionem de morte Arij, tum in
circulari epistola ad Episcopos Ægypti & Libyæ,
quæ vulgo inscribitur oratio prima adversus Aria-
nos. Ex quo conficitur, Alexandrum anno
Christi 336, adhuc Episcopatum Constantinopo-
litanum administrasse, ac proinde salum esse,
quod supra scripsi, Paulum Constantinopolita-
num Episcopum in Concilio Tyri habito adver-
sus Athanasium subscripsisse. Gravissima profe-
cto hæc ratio est, & quæ nostram sententiam fun-
ditus evertit. Sed inquirendum est diligentius
ac dispiciendum id, quo uno nituntur adversarii:
an videlicet Arius ipse in communionem rece-
ptus sit à Concilio Ierosolymitano, quod in en-
canis Basilicæ Constantinianæ celebratum est
Canno Christi 335. Exstat epistola synodica ejus
Concilii, ab Athanasio relata in libro de Synodis.
Verum in illa synodica, non Arius ipse in com-
munionem receptus esse dicitur, sed *ὁ ἀρι-
σταρχος*, id est Arij asclez, Presbyteri scilicet & Dia-
coni civitatis Alexandrinæ, qui Arium secuti
fuerant. Certe idem Athanasius alibi de hac Syn-
odo loquens, perpetuo dicit *τὸς ἀρισταρχος, & τὸς
ἀρειανῆς*, in ea susceptos fuisse. Sic enim loqui-
tur tum in Apologia adversus Arianos pag. 801.
tum in epist. ad Solitarios non procul ab initio.
Nam initium illius epistolæ in vulgatis exempla-
ribus desideratur. Dicit aliquis Athanasium de
ipso Ario loqui. Etenim in libro de Synodis
postquam epistolam Synodicam Concilii Iero-
solymitani recitit, quæ data est ad Presbyteros
& Diaconos Ecclesiæ Alexandrinæ, statim sub-
jungit statutum fuisse ab illis Episcopis, Arium
sectatoresque ejus suscipiendos esse. Verum ego
id sic intelligendum puro, non quasi Arius ipse
adhuc superfuisset. Verum ideo sic locutus est
Athanasius, quod receptis Arij asclez, ipse
Arius quodammodo suscipi videbatur. Idem
respondendum censeo iis, qui epistolam Synodi-
cam Antiocheni Concilii nobis objiciunt, in
qua Episcopi, qui in illo Concilio sedebant, af-
firmant se Arium ideo suscepisse in communio-
nem, quod fidem ejus rectam esse comperis-
sent. Id enim aut eo, quem dixi modo, intelli-

gendum est, de Ario videlicet affectis: aut si de Ario ipso accipiatur, non in Synodo Ierolymitana id factum esse dicemus, sed in priore aliquo conventu. Certe diu ante Synodum Ierolymitanam Arium & socios ab Eusebianis in communionem receptos fuisse testatur Athanasius in dicto libro de Synodis. Cæterum ex epistola Synodica Concilii Ierolymitani satis aperte colligitur, Episcopos non de Ario ipso, sed tantum de Ario gregalibus locutos esse. Scribunt enim in ea epistola, se literas Imperatoris Constantini accepisse, quibus ipsos hortabatur, ut pacem & concordiam in Ecclesia refarcirent, utque Ario sodales & sectatores placido & pacato animo susciperent: quorum rectam ac sinceram esse fidem, tum viva ipsorum voce, tum libello sibi ab ipsis porrecto cognoverat. Quem quidem libellum Constantinus suis ad Synodum literis subiecit. Quod si de Ario Constantinus & Episcopi illi loquerentur, cur Constantinus Arium postea Constantinopolim evocasset, ut de ejus fide inquireret, idque post synodale iudicium, & post ipsius suffragium. Cur Alexander Episcopus Arium post hæc in Ecclesiam admittere recusasset, qui celeberrimæ Synodi iudicio in communionem admissus fuerat, & Imperatoris iudicio comprobatus. Præterea Athanasius in epistola ad Serapionem, testatur se consultum fuisse à Serapione de quadam questione, quæ in Ægypto exorta fuerat, utrum Arius in communionem & pace Ecclesiæ diem extremum obiisset. Negat id Athanasius in dicta epistola. Quod si Arius ab Hierolymitano Concilio ad pacem & communionem Ecclesiæ admissus fuisset, nunquam profecto id negasset Athanasius, nec Serapion id ignorare potuisset. Neque enim obscura fuit fama Synodi Hierolymitanæ, sed longe omnium celeberrima, & cum Nicæna Synodo comparanda, si Eusebio credimus: quippe quæ ex omnibus Romani Imperii provinciis ad dedicationem regalis basilicæ à Principe esset congregata. Postremo Athanasius in dicta ad Serapionem epistola, mortem Ario commemorans, ait se quidem tunc temporis non adfuisse Constantinopoli cum Ario è vivis sublatus est, sed Macarium Presbyterum, qui illic aderat, cuncta ad ipsum scripsisse. Atqui Macarius Presbyter Athanasii, fuit in urbe Constantinopolitana eo tempore, quo Eusebiani conjuratione facta cum Meletianis adversus Athanasium, de lineæ vestis canone eum apud Constantinum Imperatorem accusarunt. Testatur hoc Athanasius in Apologia secunda adversus Arianos pag. 778. & post eum Socrates in libro primo historię Ecclesiasticæ. Nec post id temporis Macarium Alexandrinum Presbyterum Constantinopolim venisse legimus. Hæc autem prima Athanasii accusatio aliquot annis præcessit Synodum Tyri. Ad quam depellendam & confutandam Athanasius Macarium & Arium Presbyteros suos misit Constantinopolim. Baronius in Annalibus id factum refert anno 329. Natalis Dominici.

CAPUT III.

De primo exilio Pauli Constantinopolitani.

Mortuo Alexandro Constantinopoleo Episcopo, quem anno Christi 331. obiisse existimamus, Paulus in ejus locum successit. Qui tamen in Synodo Tyrensi depositioni Athanasii subscripsit, nihilominus ab Arianis & præcipue ab Eusebio, qui sedis illius cupiditate flagrabat, per fraudem & calumniam appetitus est. Ac primo quidem Macedonium Presbyterum Ecclesiæ Constantinopolitanæ adversus eum incitarunt, qui Paulo confictum, nescio quod crimen objiceret. Cæterum adeo leve erat, quod ab accusatore intendebatur, ut pendente accusatione, nihilominus accusator cum reo communicaverit. Verum Eusebiani rem urgere non destiterunt, propterea quod Eusebius Nicomedienfis sedem illius rapere contendebat. Paulum igitur calumniari apud Principem Constantinum non cessarunt, donec ille aures nimium faciles Eusebians præbens, Paulum in Pontum relegavit, quemadmodum supra retulimus ex Athanasio in epistola ad solitarios. Id gestum est anno Christi 336. Neque enim citius id fieri potuit, cum Paulus anno 335. Concilio Tyrensi interfuerit. Ad hæc Athanasius se tum adfuisse scribit, cum Paulus à Macedonio accusatus est. Hæc autem accusatio, ut ex Athanasii narratione colligitur, satis longo tempore perseveravit. Proinde non ante annum Domini 336. Paulus in exilium missus videtur. Adde quod Athanasius in dicta epistola universos Episcopos, qui Constantino maximo regnante per fraudem & calumnias Arianorum in exilium pulsi sunt, ordine recensens, in Paulo Constantinopolitano Episcopo narrationem suam claudit. Orditur enim ab Eustathio Antiochenæ urbis Episcopo, quem nos in annotationibus Eusebians, anno Christi 329. aut certe 330. relegatum fuisse demonstravimus. Post hunc Eutropius Episcopus Hadrianopoleos Eusebians annitentibus, suffragante ipsis Basilio, quæ nupta erat Constantio fratri Constantini Maximi, pulsus est in exilium. Post hæc Euphration Balnearum Episcopus, Cymatius Palti, alter item Cymatius Antaradi, Asclepas Gaza, Cyrus Berceæ in Syria, Diodorus Naissi, Domnio Sirmii, Hellenicus Tripoleos Episcopi, eo quod hæresin Arianam odio prosequi tantummodo visi essent, alii fictis criminibus, alii nullo ipsis objecto crimine, rescripto Principis Ecclesiæ suis pulsi sunt, suffectis in eorum locum, qui Arianæ perfidiæ favebant. Marcellus deinde recensetur ab Athanasio, ac postremus omnium Paulus Episcopus Constantinopolitanus. Marcellus quidem anno Christi 336. relegatus est post Synodum Constantinopolitanam, in qua depositus fuerat ac damnatus. Eodem fere ordine Athanasius supradictos Episcopos factione Arianorum relegatos enumerat in Apologetico de fuga sua; ubi pro Cymatio Antaradi Episcopo Carterium